BÖLÜM 6

AKADEMİK YAZMA BECERİLERİ: SÜREÇ, METİN TÜRLERİ VE ETİK İLKELER

Bilge BAĞCI AYRANCI[1]
Ceren TÜZ[2]

GİRİŞ

"Ulaşılacak her bilgiye bilimsel yöntemlerle ulaşmak gerekir. Bilimce bulgulanamayacak şeyleri insanlar bilemez."

Bertrand Russell[3]

İnsanın doğal bir ihtiyacı olan dil ilk olarak sözlü anlatımla var olmuş ve insanların birbirleri ile iletişimini sağlamada başat bir rol üstlenmiştir. Ancak iletişim esnasında paylaşılan duygu, düşünce ve tasarıların sonraki nesillere aktarılması ancak yazının keşfi ile mümkün olmuştur. Duygu ve düşüncelerini sonraki nesillere yazı ile aktaran insanoğlu bu sayede, kültürün ve bilimin de gelişimini sağlamıştır (Benzer, 2024). Bu bağlamda yazı sayesinde bireylerin duygu, düşünce, hayal ve tasarılarını diğer insanlar ile paylaşma imkânı bulurken bir yandan da bu paylaşımların kalıcılığı sağlama olanağı yakalamakta olduğunu söylemek mümkün görünmektedir. Kültürün bir taşıyıcısı olarak konumlandırılabilecek olan yazmaya ilişkin alanyazında tanımlar bulunmaktadır:

Batur, vd. (2023) yazmayı, kişinin kendisini ifade etme ve başkaları ile iletişim kurmasını sağlayan bir beceri olarak tanımlarken ayrıca geçmişten günümüze aktarılan bilgilerin yazı sayesinde taşınabilmekte ve kayıt altına alınabilmekte olduğunu belirtmektedir.

[1] Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, bilge.ayranci@adu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-9889-2777

[2] Yüksek Lisans Öğrencisi, Aydın Adnan Menderes Ünivesitesi, ceren.tuz47@gmail.com, ORCID iD: 0009-0009-6695-5049,

[3] UnutulmayanSözler.com. (t.y.). Bertrand Russell sözleri. Erişim adresi: https://www.unutulmayansozler.com/bertrand-russell-sozleri-52.html#google_vignette

DOI: 10.37609/akya.3832.c1021

bilinmesi ve intihale dikkat ederek yazmanın gerçekleştirilmesi büyük önem taşıdığı ifade edilebilir. Araştırmacıların bu ilkelere uygun hareket etmesinin bilimsel çalışmaların güvenilirliğini artırmakta ve akademik üretimin kalitesini yükseltmekte olduğu söylenebilmektedir.

Çalışmanın, araştırmacılara akademik yazım türlerinin neler olduğu, akademik yazma sürecinde uyulması gereken etik ilkeler, kaynak yazımı ve akademik yazılarda uyulması gereken etik ilkeler bağlamında vermiş olduğu bilgilerle fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Unutulmaması gereken önemli bir husus şudur ki: Bilginin kendisi kadar nasıl edinildiği ve güvenilirliği de önemlidir.

KAYNAKLAR

Arıcı, B. & Arıcı, Ş. (2023). Öğretmen Adaylarının Akademik Yazma Becerilerinin Bilimsel Araştırma ve Akademik Yazma Eğitimiyle Geliştirilmesi. Baltacı, Ö. (Ed.), *Eğitimde Güncel Araştırmalar - V. (221-234).* Özgür Yayınları. https://doi.org/10.58830/ozgur.pub382.c1694

Azizoğlu, N. İ., Tolaman, T. D., & Tulumcu, F. İ. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akademik yazma becerisi: karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, *2*(1), 7-22.

Bahar M., A.(2014). *Lisansüstü eğitimde akademik yazma ve önemi*. International Journal of Language Academy. http://dx.doi.org/10.18033/ijla.150

Başkan, A. (2020). Akademik metinlerde tanım, kavram ve tekniklerden yararlanma. M. N. Kardaş & R. Koç (Ed.), *Türk dili 2: Akademik yazma eğitimi* (3. baskı, ss.17-32). Pegem Akademi

Batur, Z., Başar, M., ve Yusufoğlu, S. (2023). Yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi üzerine bir araştırma. Millî Eğitim, 52 (Özel Sayı), 763-790. DOI: 10.37669/milliegitim.1305274

Bayat, N. (2014). Öğretmen adaylarının eleştirel düşünme düzeyleri ile akademik yazma başarıları arasındaki ilişki. *Eğitim ve Bilim*, *39*(173), 155–169. https://doi.org/10.15390/EB.2014.2829

Bozovalı, A. H., & Yurdakal, İ. H. (2023, Eylül). *Sınıf öğretmenlerinin ilkokullardaki disiplin sorunlarına ilişkin görüşleri* [Sözlü bildiri]. 7. Uluslararası Sınırsız Eğitim ve Araştırma Sempozyumu (USEAS 2023), Pamukkale Üniversitesi, Denizli, Türkiye.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E,. Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2022). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (32. bs.). Pegem Akademi Yayıncılık.

Can, F. (2020). Akademik metinlerin biçimsel özellikleri. M. N. Kardaş & R. Koç (Ed.), *Türk dili 2: Akademik yazma eğitimi* (3. baskı, ss. 69–86). Pegem Akademi

Dereci, T. (Yay. Haz.). (2017, 23 Eylül). *Akademik kitap eleştirisi nedir, nasıl yapılır?* (M. Vural, Çev.). SosyalBilimler.org. https://www.sosyalbilimler.org/akademik-kitap-elestirisi-nedir-nasil-yapilir/

Demirtaş Tolaman, T.; Karakaş, N. (2021). Akademik yazma becerisiyle ilgili makaleler üzerine bir inceleme. RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, (Ö10), 447-460. DOI: 10.29000/rumelide.1012461.

Ergişi, A.; Kozener Yenigül, Ç. (2020). Öğretmen adaylarının akademik yazma eğitimine yönelik görüşleri. RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, (21), 100-125. DOI: 10.29000/rumelide.835421.

Hasgül, G. (2022, 5 Şubat). *Rapor nasıl yazılır?* Boğaziçi Enstitüsü. https://boenstitu.com/blog/rapor-nasil-yazilir

Güneş, F. (2020). Yazmanın temel bileşenleri B. B. Ayracı & A. Başkan (Ed.), *Kuram ve uygulamada yazma eğitimi* (2. Baskı ss. 1–14). Pegem Akademi.

Gür, B. S., & Özbaş, M. (2021). Araştırma ve yayın etiği. K. Yılmaz & R. S. Arık (Ed.), *Bilim ve araştırma etiği* (3. bs., ss. 43–63). Pegem Akademi.

Mysticsartdesign. (2023). *Adres, işaret, ünlem işareti, soru işareti* [İllüstrasyon]. Pixabay. https://pixabay.com/tr/illustrations/adres-i%C5%9Faret-%C3%BCnlem-i%C5%9Fareti-soru-8742946/

UnutulmayanSözler.com. (t.y.). Bertrand Russell sözleri.

Erişim adresi: https://www.unutulmayansozler.com/bertrand-russell-sozleri-52.html#google_vignette

Samim, M. O. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akademik yazma becerisinde karşılaştıkları zorluklar (Afganistan örneği).* (Yüksek lisans tezi) Sakarya Üniversitesi.

Sarıkaya, B. (2020). Akademik dil ve yazının önemi. M. N. Kardaş & R. Koç (Ed.), *Türk dili 2: Akademik yazma eğitimi* (3. bs., s. 1- 16). Pegem Akademi.

Şen, E. (2020). Akademik metinlerin yapısı ve türleri. M. N. Kardaş & R. Koç (Ed.), *Türk dili 2: Akademik yazma eğitimi* (3. baskı, ss. 53–68). Ankara: Pegem Akademi.

Şimşek, A., S. (2021). Bilim, Bilimin Doğası, gelişimi ve bilimsel araştırma. K. Yılmaz & R., S. Arık (Ed.), Bilim ve Araştırma Etiği (3.baskı, ss. 2-11). Ankara: Pegem Akademi.

TDK (2025). Güncel Türkçe sözlük. Erişim adresi: https://sozluk.gov.tr/

Tok, M. (2012). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde akademik yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik uygulamalı bir çalışma. (Yayımlanmamış Doktora Tezi) Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.

Tok, M. (2013). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde akademik yazma ihtiyacı. *Mustafa Kemal University Journal of Social Sciences Institute*, *10*(23), 1–25.

Tumisu. (2016). *Soru işareti, niye, ya, soru* [İllüstrasyon]. Pixabay. https://pixabay.com/tr/illustrations/soru-i%C5%9Fareti-niye-ya-soru-1829459/

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. bs.). Seçkin Yayıncılık.

Yıldız, A. (2022). Bir araştırma metodolojisi olarak sistematik literatür taramasına genel bakış. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *22*(Özel Sayı 2), 367-386.

Yükseköğretim Kurulu. (2025). *Yükseköğretim kurumları bilimsel araştırma ve yayın etiği yönergesi*. https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Kurumsal/mevzuat/bilimsel-arastirma-ve-etik-yonetmeligi.aspx (Erişim tarihi: 6 Haziran 2025).